

Factors Affecting Academic Achievement in Social Studies of Grad, 7 Students under Mahasarakham Secondary Educational Service Area Office

Akariya Srichata¹ & Arun Suikraduang^{*2}

Received
04/11/2024

Reviewed
15/11/2024

Revised
04/12/2024

Accepted
04/12/2024

Abstract

This study investigated the determinants influencing social studies performance among Grade 7 students within the Mahasarakham Secondary Educational Service Area Office. The aims were to: 1) ascertain the amounts of elements influencing learning accomplishment, 2) examine the correlations among these components, and 3) formulate predictive equations. A total of 372 Grade 7 pupils were chosen through multi-stage random sampling. The research tools included three surveys utilizing a 5-point rating scale to assess teaching behaviors, achievement motivation, and learning attitudes (15 items each), a 20-item true-false basic knowledge assessment, and a 20-item multiple-choice achievement evaluation. The data were examined via descriptive statistics and stepwise multiple regression. The results indicated that learning attitudes ($\bar{x}=4.86$), teaching behaviors ($\bar{x}=4.83$), and achievement motivation ($\bar{x}=4.80$) were at the greatest level, although basic knowledge and achievement were at satisfactory levels. All indicators exhibited significant positive relationships with accomplishment ($p<.01, .05$). The regression study demonstrated that these four factors strongly forecasted learning achievement ($R^2=.211, p<.01$), producing both raw score ($\hat{Y}=-5.900+0.263X_1+0.256X_4+0.121X_2+0.084X_3$) and standardized score ($Z=0.570Z_{x1}+0.457Z_{x2}+0.286Z_{x4}+0.148Z_{x3}$) prediction equations.

Keywords: Academic achievement; teaching behaviors; achievement motivation; attitudes towards learning

¹ Rajabhat Maha Sarakham University, Email- 668010350102@rmu.ac.th

² Rajabhat Maha Sarakham University, Email- Arun.soikraduang@gmail.com

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

อัคริยา ศรีชะตา³ และอรรักษ์ ชูยกระเดื่อง⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และ 3) สร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 372 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามพฤติกรรมการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อการเรียน มาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบบทดสอบความรู้พื้นฐานแบบถูกผิด และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์แบบเลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ เจตคติต่อการเรียน ($\bar{x} = 4.86$) พฤติกรรมการสอน ($\bar{x} = 4.83$) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{x} = 4.80$) ส่วนความรู้พื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01, 0.5$) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่าตัวแปรทั้งสี่ร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 21.10 ($R^2 = .211$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานและสามารถเขียนสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม คือ

$$\hat{Y} = -5.900 + 0.263X_1 + 0.256X_4 + 0.121X_2 + 0.084X_3$$

$$\hat{Z}_Y = 0.570Z_{x1} + 0.457Z_{x2} + 0.286Z_{x4} + 0.148Z_{x3}$$

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; พฤติกรรมการสอน; แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์; เจตคติต่อการเรียน; ความรู้พื้นฐาน

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- 668010350102@rmu.ac.th

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- Arun.soikraduang@gmail.com

บทนำ

การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นการเพิ่มต้นทุนทางสังคมให้แก่ประเทศ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา ต้องเน้นให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีคุณธรรม อาศัยการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนเกิดการบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นสหวิทยาการ เพื่อให้การศึกษาสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความต้องการของผู้เรียนและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด และเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ (Suikraduang, 2014) องค์ประกอบที่ใช้พิจารณาถึงคุณภาพการศึกษาที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่ง ก็คือ ระดับการเรียนรู้ สามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017) การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ผ่านการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งในโรงเรียนและระดับชาติ โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การอ่าน การเขียน การคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนรวมถึงการให้ประสบการณ์จริงจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา ทำให้พวกเขาคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น (Sindhuprama, 2015)

การพัฒนาผู้เรียนควรมุ่งให้เขาเป็นผู้เรียนรู้ที่คิดค้นและค้นคว้าอย่างมีระบบ ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตาม ผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ (BBC NEWS Thai. (2023) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้เรียนในการบรรลุจุดประสงค์การศึกษา ปัญหาผลสัมฤทธิ์ต่ำของนักเรียนอาจเกิดจากการเน้นท่องจำความรู้และวิธีการเรียนที่ไม่เหมาะสม การศึกษาในอดีตมุ่งพัฒนาสติปัญญาเพียงอย่างเดียว โดยไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกที่มีองค์ความรู้ใหม่ๆ เสมอ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาในด้านจิตพิสัย เช่น ความสนใจ เจตคติ และค่านิยม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างนิสัยที่ดีและความสำเร็จในชีวิต (Anukoolbut, 2005) ซึ่งนิสัยที่ดีงามจะเป็นพลวัตผลักดันให้เกิดการแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้และการที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพจะต้องมีพัฒนาการทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่จะได้มาซึ่งความรู้ (Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2003)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นวิธีตรวจสอบความรู้และความสามารถของผู้เรียน ตั้งแต่การสอบในโรงเรียนจนถึงการทดสอบระดับชาติ การวัดนี้ช่วยให้เห็นถึงความก้าวหน้าและปัญหาของนักเรียนในด้านการเรียนอย่างชัดเจน. (Jitjumlong, 2021) ในการทดสอบระดับชาติครั้งนี้โดยโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) การประเมิน PISA ปี 2022 ประเมินนักเรียนอายุ

15 ปีจาก 81 ประเทศ โดยมีประเทศที่ทำคะแนนดีเด่น ได้แก่ มาเก๊า ไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และ เอสโตเนีย ซึ่งอยู่ใน 10 อันดับสูงสุดในทุกหมวดหมู่ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน) อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินโดยรวมพบว่าประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในกลุ่มประเทศ OECD ลดลงอย่างมาก ส่วนไทยมีคะแนนต่ำสุดในรอบ 20 ปี โดยคะแนนการอ่านลดลง 10 คะแนน และคะแนน คณิตศาสตร์ลดลงเกือบ 15 คะแนนเมื่อเทียบกับปี 2018 BBC NEWS Thai. (2023)

รัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยต้องมีการ จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว ตามกฎหมาย การศึกษาแห่งชาติ(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560,2560 อ้างถึงใน (Wae-gaji, 2021) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีหนังสือชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้และการสอนซ่อมเสริม โดยมีเจตนากระตุ้นให้สถานศึกษากำกับติดตาม ช่วยเหลือสอนซ่อมเสริมและดำเนินการวัดและประเมินผลนักเรียนมีผลการเรียนไม่สมบูรณ์ โดย มุ่งหวังให้สอดคล้องกับนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (Phanngam, 2019) ทั้งผู้เรียนและผู้สอนนักเรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และการตัดสินผลการเรียนจะ พิจารณาจากคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนปลายปี โดยคะแนนระหว่างเรียนมีความสำคัญมากกว่า คะแนนปลายปี/ปลายภาค การประเมินจะเน้นที่ความรู้ ความสามารถ และทักษะตามมาตรฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด (The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 (2017)

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ และพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เช่น เจตคติต่อการเรียน พฤติกรรมการสอนของครู คุณภาพการสอนของครู บรรยากาศ ในชั้นเรียน และมนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Jitjumlong, 2021) และ การรับรู้ความสามารถของตนเอง พฤติกรรมการสอนของครู เจตคติต่อการเรียนและแรงจูงใจในการเรียน (Wae-gaji, 2021) ซึ่งปัจจัยที่ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยด้านผู้เรียนและด้านครูผู้สอน คือความสามารถที่ติดตัวมาแต่ กำเนิด ชีวิตและการอบรมในครอบครัว ประสิทธิภาพของโรงเรียน และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและ ความมุ่งมั่นในอนาคต และเมื่อนำปัจจัยต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้นำเสนอมาแบ่งออกเป็นปัจจัยย่อยเพื่อ ทำการศึกษาในขั้นตอนการวิจัยจะพบว่า นอกจากปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนในมิติต่าง ๆ แล้วปัจจัยในด้านอื่นๆ ก็สามารถส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้เช่นกัน โดยเฉพาะ พฤติกรรมการสอนของครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน ความรู้พื้นฐาน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาสังคม ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผลที่ได้จาก การศึกษานี้จะทำให้ทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการ

ปรับปรุงการเรียนการสอน และเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการอันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการสอนของครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน ความรู้พื้นฐาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ทั้งหมด 35 โรงเรียน จำนวน 5,824 คน (อ้างอิงจากฐานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา (Office of the Basic Education Commission 2024)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 372 คน จำนวน 10 โรงเรียน ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี และมอร์แกน (McClelland 1961) อ้างถึงใน Suikraduang, 2014) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น พฤติกรรมการสอนของครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน ความรู้พื้นฐาน

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ(Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรพยากรณ์ที่มีต่อตัวแปรเกณฑ์ (Creswell & Creswell, 2018)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 5,824 คน จาก 35 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง: นักเรียน 372 คน จาก 10 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครู มาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.40 – 0.73 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.90
2. แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.43 – 0.65 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.90
3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียน มาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.43-0.63 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.88
4. แบบทดสอบความรู้พื้นฐาน แบบถูก-ผิด จำนวน 20 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.38-0.75 ค่าความยาก 0.4-0.5 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.75
5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.38-0.88 ค่าความยาก 0.31-0.75 ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับ 0.72

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา
2. จัดแจงวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บข้อมูลแก่ครูประจำชั้น
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงโมงกิจกรรมแนะแนว
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลตามเกณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 ความรู้พื้นฐาน แปลผลตามเกณฑ์ อยู่ในระดับ ดี ร้อยละ 71.90

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษาได้จากสมการถดถอยพหุ ซึ่งมี 2 รูปแบบ คือ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน แล้วทดสอบนัยสำคัญของสมการถดถอยพหุโดยใช้สถิติทดสอบ F-test

กรอบแนวคิดการวิจัย

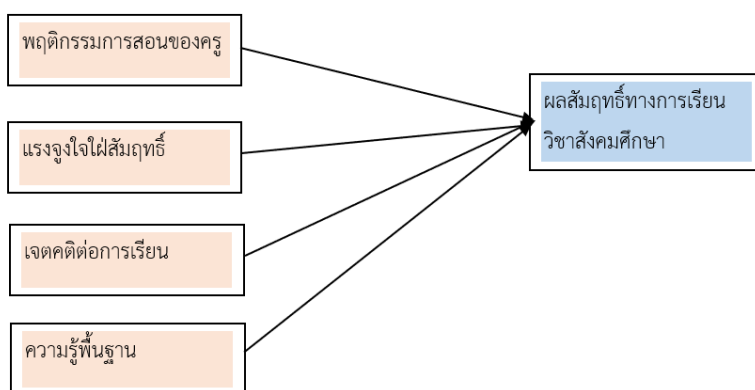

Figure 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

Table 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ปัจจัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
เจตคติต่อการเรียน	4.86	0.17	มากที่สุด
พฤติกรรมการสอนของครู	4.83	0.19	มากที่สุด
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.80	0.32	มากที่สุด
ความรู้พื้นฐาน	14.38	1.50	ดี (ร้อยละ 71.90)

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เจตคติต่อการเรียน ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = 0.17) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการสอนของครู ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.19) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งสามปัจจัยมีค่าต่ำ (S.D. < 0.50) แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการกระจายตัวน้อย หรือกล่าวได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน สำหรับความรู้พื้นฐาน ซึ่งวัดจากแบบทดสอบที่มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนความรู้พื้นฐานเฉลี่ย 14.38 คะแนน (S.D. = 1.50) คิดเป็นร้อยละ 71.90 อยู่ในระดับดี ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ผลการวิเคราะห์นี้สะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนมีปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ด้านเจตคติ พฤติกรรมการสอน และแรงจูงใจในระดับที่ดีมาก

Table 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
พฤติกรรมการสอนของครู (X ₁)	1.000	.831**	.177**	.167**	.266**
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X ₂)		1.000	.339**	.139**	.111*
เจตคติต่อการเรียน (X ₃)			1.000	.023	.112*
ความรู้พื้นฐาน (X ₄)				1.000	.322**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y)					1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่าพฤติกรรมการสอนของครู (X₁) มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) เจตคติต่อการเรียน (X₃) ความรู้พื้นฐาน (X₄) และผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₂) มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียน (X₃) ความรู้พื้นฐาน (X₄) และผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 เจตคติต่อการเรียน (X₃) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความรู้พื้นฐาน (X₄) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ได้ทำการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหา Multicollinearity ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่า VIF ของปัจจัยทั้งสี่อยู่ระหว่าง 1.029 ถึง 3.694 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์วิกฤติที่ 10 และค่า Tolerance เข้าใกล้ 1 ค่า VIF ต่ำกว่า 10 และ Tolerance สูงกว่า 0.1 บ่งชี้ถึงการไม่มีปัญหา Multicollinearity ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุได้ผลดังตารางที่ 3

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุและสร้างสมการระหว่างตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวแปรเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

Table 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด

ตัวแปร	b	S.E.	β	t	sig
constant	-5.023				
X ₄	0.259	0.042	0.286	6.087	.000
X ₁	0.263	0.039	0.570	6.663	.000
X ₂	0.121	0.024	0.457	5.124	.000
X ₃	0.084	0.026	0.160	3.176	.002
R = .459, R ² = .211, S.E. = 1.200					

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุแสดงให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสี่ตัว (X₁, X₂, X₃, X₄) มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อตัวแปรตาม .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนได้ร้อยละ 21.10 (R² = .211) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม คือ

$$\hat{Y} = -5.900 + 0.263X_1 + 0.256X_4 + 0.121 X_2 + 0.084 X_3$$

$$\hat{Z}_Y = 0.570Z_{X_1} + 0.457Z_{X_4} + 0.286Z_{X_2} + 0.160Z_{X_3}$$

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม 3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าปัจจัยทั้งสามด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน ($\bar{x} = 4.86$) พฤติกรรมการสอนของครู ($\bar{x} = 4.83$) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{x} = 4.80$) ส่วนความรู้พื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland (1961) ที่อธิบายว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความมุ่งมั่น พยายาม และต้องการประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fishbein และ Ajzen (1975) ที่พบว่าเจตคติเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์สูงสุด ($r = .266$) รองลงมาคือความรู้พื้นฐาน ($r = .322$) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Kounin (1970) ที่เน้นความสำคัญของพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพว่าส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jitjumlong (2021) ที่พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าตัวแปรทั้งสี่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 21.10 ($R^2 = .211$) โดยพฤติกรรมการสอนของครูมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด ($\beta = .570$) รองลงมาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\beta = .457$) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwanasit & Ong-artwanich (2022) ที่พบว่าความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ไม่สูงมากนัก ($R^2 = .211$) สะท้อนให้เห็นว่ายังมีปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางการเรียน การสนับสนุนของผู้ปกครอง หรือความพร้อมด้านสื่อการเรียนการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันสมมติฐานการวิจัยที่ว่าปัจจัยทั้งสี่ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ และสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาทั้งด้านผู้เรียนและผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูและการเสริมสร้างความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ การส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคนิคการสอนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการใช้เทคโนโลยีในการสอน เนื่องจากผลการวิจัย

พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูมีอิทธิพลสูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .570$) ร่วมกับการพัฒนาความรู้พื้นฐานของนักเรียนผ่านการจัดกิจกรรมเสริมและการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed Learning) การสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง และบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ศึกษาสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เพียงร้อยละ 21.10 แสดงว่ายังมีปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ควรศึกษาเพิ่มเติม

References

- Anukoolbut, P. A. (2005). *Study of factors affecting learning achievement of Mathayom 3 students in Nakhon Pathom Educational Service Area*. Silpakorn University.
- BBC NEWS Thai. (2023, December 5). PISA 2022: Thailand's scores lowest in 20 years, OECD countries' performance drops significantly. [Online].
<https://www.bbc.com/thai/articles/c958lke3wwlo>
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Addison-Wesley.
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2003). *Learning management in science courses*. Ministry of Education.
- Jitjumlong, N. (2021). Factors affecting students' academic achievement. *Journal of Social Sciences Research and Academic*, 16(1), 1-18.
- Kounin, J. S. (1970). *Discipline and group management in classrooms*. Holt, Rinehart & Winston.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McClelland, D. C. (1961). *The achieving society*. Van Nostrand.
- Office of the Basic Education Commission. (2024). *Educational Management Information System[Database]*. Ministry of Education.
- Phanngam, J. (2019). Analysis of factors leading to students receiving 0, r, and ms grades. *Journal of Education Research*, 15(2), 45-62.
- Sindhuprama, S. (2015). *Teaching social studies, religion and culture*. Chulalongkorn University Press.
- Suikraduang, A. (2014). *Research methodology in education*. Apichart Printing.

- Suwanasit, P. & Ong-artwanich, N. (2022). Factors affecting academic achievement of secondary school students. *Phuket Rajabhat University Academic Journal*, 18(1), 167-190.
- The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560. (2017, April 6). *Government Gazette*, 134(40a), 1-90.
- Wae-gaji, F. (2021). *Factors affecting learning achievement of Mathayom 3 students in Islamic private schools in Pattani province*. Prince of Songkla University.